

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет Комп'ютерних наук

Кафедра Медіасистем та технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету КН

Олег ЗОЛОТУХІН

(Особистий підпис Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

“ 02 ” вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБ 2.29. Візуальні комунікації

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

спеціальність 186 Видавництво та поліграфія

(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійні програми:

Видавничо-поліграфічна справа

(повна назва програми)

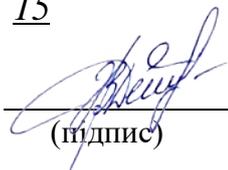
Харків – 2025 р.

Розробник: Юлія БОКАРСВА, ст. викладач каф. МСТ
Галина ЖЕРІХОВА, ст. викладач каф. МСТ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри МСТ
Протокол від «27» червня 2025 р. № 15

Завідувач кафедри МСТ

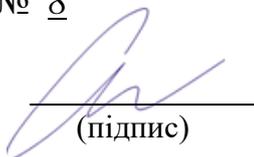

(підпис)

Жанна ДЕЙНЕКО
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено методичною комісією факультету КН
Протокол від «27» червня 2025 р. № 8

Голова методичної комісії

(підпис)

Олексій ЛАНОВИЙ
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС 2	Вибіркова	
Змістових модулів 2	Рік підготовки:	
	4-й	4-й
курс. робота (проєкт) ____	Семестр	
Загальна кількість годин 105	8-й	7-й
	Навчальні заняття:	
Мова навчання українська	1) лекції, год	
	12	4
	2) практичні, год	
	-	-
	3) лабораторні, год	
	12	4
	4) консультації, год	
	4	7
	Самостійна робота, год	
	32	45
	в тому числі: 1) РГЗ та КР, год	
	2) курсова робота (проєкт), год	
	-	-
Вид контролю: залік		

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Візуальні комунікації” є отримання теоретичних і практичних знань та умінь, що сприяють формуванню у студентів навичок роботи з інструментальними засобами формування комунікативного процесу різних рівнів з метою користування ними для різних вікових та соціальних груп. Дана дисципліна дає можливість розуміння візуальних комунікацій як широкого дослідницького об'єкта, здатність враховувати всю широту комунікаційного середовища при прийнятті творчих рішень, вміння інтерпретувати різні комунікативні феномени і оцінювати місце графічного дизайну в палітрі комунікацій.

Дисципліна спрямована на формування проектного способу мислення, естетичних потреб та образотворчих здібностей, виховання графічної майстерності й творчої індивідуальності.

Розділ «Сучасні візуальні комунікації» має метою дати загальне уявлення про системне та комплексне проектування. Також увага приділяється розумінню студентом точної відповідності стильового рішення будь-якого проекту. Розкриває сучасні можливості пристосування до технологічних змін, розкриваються можливості засвоювати нові шляхи візуалізації ідей.

Надалі студент знайомиться з інформаційним дизайном і візуалізацією даних, які об'єднують типографіку та ілюстрацію в єдину візуальну і композиційну структуру.

Розділ «Особливості графічного дизайну у сучасному предметно-просторовому середовищі». У даному розділі студент вивчає специфічні властивості мови візуальної комунікації, опанування проектних засобів графіки.

Студенти повинні поглибити уявлення про коло професійних питань, розглянути сучасні проблеми графічної візуалізації, професійного сприйняття продуктів графічного дизайну, розвинути індивідуальне творче мислення.

Надбані знання допоможуть орієнтуватись у сучасному стані графічного дизайну, допоможуть ефективно вирішувати завдання створення комплексних завдань у співпраці з дизайнерами.

Дисципліна поширює світогляд студентів у творчому напрямку, дає підставу для творчої співпраці в установах, які займаються сучасною проектною діяльністю, та покликана забезпечити необхідний рівень загальнокультурного і професійного розвитку майбутніх фахівців.

2.2 Результати навчання:

За результатом вивчення дисципліни студенти повинні:

– ЗНАТИ:

- основні питання та проблеми сучасного графічного дизайну;
- методи виразного представлення інформації у сучасному просторі;
- основні етапи дизайн-концепцій;
- особливості проектування сучасних елементів дизайн-середовища;
- поняття графічного дизайну в інформаційному середовищі.

– ВМІТИ:

- сприймати утилітарні та естетичні функції графічних об'єктів, як засобу візуалізації комунікації сучасності;
- використовувати системні методи проектування при створенні об'єктів графічного дизайну;
- ефективно вирішувати комплексні завдання створення графічних елементів сучасного дизайну (середовища).

– ВОЛОДІТИ:

- методами застосування композиційних прийомів, смислових значень в проектуванні сучасних комунікаторів;
- методами проектування схем побудови комунікацій і побудови оригінал-макетів для різних способів друку чи електронних видів;
- методами контролю оцінки якості дизайнерських розробок;
- методами аналізу, з точки зору споживчої аудиторії.

Перелік компетентностей:

СК-10. Здатність використовувати сучасні технології проектування, розробки дизайну і оригінал-макетів друкованих і електронних видань за допомогою комп'ютерних видавничих систем, застосовувати засоби автоматизації елементів технологічного процесу.

СК-13. Здатність проводити проектування, розробку і супровід web-документів, розробку мультимедійних інформаційних продуктів, проектування і розробку інтерфейсів програмних додатків (UI/UX).

ПРН-09. Опрацьовувати текстову, графічну та мультимедійну інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.

ПРН-17. Використовувати сучасні технології проектування, розробки дизайну і оригінал-макетів друкованих і електронних видань за допомогою комп'ютерних видавничих систем.

ПРН-21. Володіти прийомами і методами переробки графічної, текстової, аудіо, відеоінформації, тривимірних моделей та анімації для використання в мультимедійних виданнях; використовувати інформаційні технології та програмнезабезпечення при розробці нових видавничих проєктів.

2.3 Передумови для вивчення дисципліни:

Базується на використанні знань отриманих на дисципліні «Основи графічного дизайну», «Художні основи проєктування видань», «Обробка графічної інформації», «Комп'ютерні технології розробки реклами для друкованих ЗМІ».

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Сучасні складові візуальних комунікацій

Лекція 1. Вступ у дисципліну. Загальні терміни

Візуальні комунікації. Друковане середовище. Аналогове середовище. Цифрове середовище. Візуальний текст. Візуальна мова. Візуальна культура. Візуальна мова бренду. Засоби візуальної комунікації. Інформаційний дизайн. Навчання за допомогою візуальних засобів. Мультимедійні технології. Мультимедійна презентація. Закони сприйняття.

Лекція 2. Знакові системи. Образ. Інфографіка

Символи. Види символів. Знак. Піктограма. Ідеограма. Іконка. Особливості сучасних знаків. Логотип. Особливості сучасних логотипів. Комплекс знаків. Художній образ. Художній образ у рекламі. Графічна символіка у культурі. Інфографіка. Таймлайн. Анімована інфографіка. Різновиди інфографіки.

Лекція 3. Композиція. Колір. Типографіка

Композиція. Засоби дизайну. Форма, фігура, текстура, простір. Баланс, гармонія, динаміка, ритм, цілісність, різноманітність. Траєкторії погляду. Зони сприйняття. Правило Грега Альберта. Напрямок погляду. Чіткість і простота. Пропорційність, ієрархія. Слоган, заголовок, основний текст. Фактори впливу. Порушення правил композиції. Кольорова гармонія. Кольорове сприйняття. Кольорова дружність до людей з обмеженими можливостями. Привернення уваги. Ширина тексту, висота рядка.

Змістовий модуль 2. Візуальна комунікація у сучасному середовищі

Лекція 4. Візуальні комунікації початку XXI століття.

Сучасне спілкування. Нові простори. Соціальні мережі. Цінність бренду. Постмодернізм. Ультрамініمالізм. Естетика сучасного мистецтва у рекламі. Масова культура. Суспільство споживання. Об'єкти дизайну. Соціальний імідж. Комплексний системний підхід. Сучасний дизайн. Ідеологія споживача. Візуальні ефекти. Зорові ілюзії. Доповнена реальність.

Лекція 5. Візуальні комунікації в сучасному бізнесі (компанії, бренду)

Типи візуального контенту. Брендинг, його аспекти. Візуальний контент бренду. Відстеження та вимірювання ефективності. Інформаційний контент. Розважальний контент. Освітній контент. Комунікаційний контент. Вплив контенту на залучення. Контент з продажу. Форматування. Зображення.

Планувальник контенту. Контент, що залучає. Коментарі, збереження, репости. Онлайн репутація. Джерела негативної репутації.

Лекція 6. Візуальні комунікації сучасної особистості

Особистий бренд. Планування. Сучасні напрямки. Помилки. Види монетизації. Воронка продажів. Ціна, цінність. Ефективність, затребуваність. Упакування. Просування. Соціальні мережі. Види контенту. Візуалізація контенту. Написання постів. Хештеги. Stories. Хайлайтс.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб	конс	с.р.		л	п	лб	конс	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Сучасні складові візуальних комунікацій												
Лекція 1. Вступ у дисципліну. Загальні терміни	6	2				4						
Лекція 2. Знакові системи. Образ. Інфографіка	14	2		4		8						
Лекція 3. Композиція. Колір. Типографіка	10	2			2	6						
Разом за змістовим модулем 1	30	6		4	2	18						
Змістовий модуль 2. Візуальна комунікація у сучасному середовищі												
Лекція 4. Візуальні комунікації початку ХХІ століття.	10	2		4		4						
Лекція 5. Візуальні комунікації в сучасному бізнесі (компанії, бренду)	9	2			2	5						
Лекція 6. Візуальні комунікації сучасної особистості	11	2		4		5						
Разом за змістовим модулем 2	30	6		8	2	14						
Усього годин	60	12		12	4	32						

5 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1			
2			

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Візуалізація навчально-пізнавальної інформації для різних вікових категорій	4	
2	Візуалізація елементів української культури на прикладі народної пісні	4	
3	Візуалізація 4 років навчання в університеті	4	
	Усього годин	12	

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Принципи викладу графічного матеріалу. Стратегія. Логіка. Структура	6	
2	Сучасний графічний дизайн як діяльність гармонізації навколишнього середовища	4	
3	Простір у реальному та віртуальному світі	8	
4	Споживча культура або культура споживання – які завдання у графічного дизайну	8	
5	Самостійна підготовка та завершення завдань лабораторних робіт	6	
	Усього годин	32	

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Як індивідуальне завдання студенти можуть підготувати графічні роботи за темами, що надаються організаційним комітетом студентських виставок в яких студенти приймають участь у продовж навчання.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Метод навчання – це упорядкована діяльність викладача і студентів, спрямована на досягнення заданої мети навчання.

В ході вивчення навчальної дисципліни передбачено застосування методів як-от: практичного під час лабораторних робіт, наочного та словесного під час лекцій (традиційні лекції інформаційного виду з використанням проєктора, лекції-візуалізації, оглядово-установчі лекції), роботу з навчально-методичною літературою в ході підготовки до занять, застосування новітніх інформаційних технологій в дистанційній формі.

Лекційні заняття більшою мірою орієнтовані на набуття знань. В ході лабораторних робіт відбувається формування умінь і навичок, застосування та закріплення засвоєних знань, перевірка набутих знань, умінь і навичок.

Лабораторні роботи проводяться за загальними умовами, передбачають використання персональних комп'ютерів.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є виконання завдань лабораторних робіт, усне опитування та співбесіда на лекціях та під час захисту лабораторних робіт.

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

10.1 Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Для оцінювання рівня знань та контролю студентів застосовується рейтингова система оцінювання знань з кредитного модуля, яка складається зі 100 балів. Студенти отримують бали за опрацювання матеріалів лекцій, виконання лабораторних робіт, виконання індивідуального завдання тощо.

Вид заняття / контрольний захід	Оцінка $O_{сем}$	
	мін	макс
Лабораторна робота 1	15	25
Лабораторна робота 2	18	30
Контрольна точка 1	33	55
Лабораторна робота 3	21	35
Контрольна точка 2	21	35
Участь у конференціях	6	10
Всього за семестр	60	100

Основні засоби контролю – виконання лабораторних робіт з відповідями на контрольні запитання, участь у конференціях. Семестровим контролем є залік.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, розділ про рейтингове оцінювання успішності студентів (затверджено наказом № 400 від 27.11.2020, п. 2.6 Організація контрольних заходів) для підсумкового контролю у формі заліку для оцінювання роботи студента протягом семестру використовується підсумкова рейтингова оцінка $O_{сем}$. $O_{сем} = \sum O_i$. Оцінка за семестр $O_{сем}$ обчислюється як сума оцінок за різні види занять та контрольні заходи.

10.2 Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для отримання позитивної оцінки:

1. Етапи проектування контенту з урахуванням цільової аудиторії.
2. Будову стратегії з воронкою продажів для візуалізації продукту. Методи оцінювання. Мультимедійні технології.
3. Особливості праці з цільовою аудиторією, конкурентами.
4. Законодавчу базу, що регламентує законність роботи на ринку рекламованих товарів.

5. Особливості проєктування елементів інформаційного дизайну. Навчання за допомогою візуальних засобів.

6. Можливості працювати з соціальним іміджем.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки.

1. Опрацювання цінностей цільової аудиторії.

2. Візуалізація продуктів, професійне просування та конверсія через якісний дизайн.

3. Проєктування сучасних графічних об'єктів з урахуванням потреб цільової аудиторії.

4. Застосовувати навички обґрунтування дизайн-пропозицій для сучасного бренду.

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру.

“Задовільно“ D, E (60–74). Студент виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням лабораторних робіт з дисципліни «Візуальні комунікації», передбачених програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при виконанні лабораторних робіт, при цьому принципів з них може усунути самостійно; завдання лабораторних робіт виконані, запропоновані заходи мають поширені аналогії.

“Добре“ C (75–89). Студент протягом семестру виявив систематичні знання навчального матеріалу з дисципліни «Візуальні комунікації» вище середнього рівня, продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності. Студент здатний до самостійного використання отриманих теоретичних знань для виконання практичних завдань з дисципліни. Лабораторні роботи виконані на достатньо високому рівні, запропоновані заходи мають конкретний характер, обґрунтування власних творчих ідей викладається з використанням професійної термінології і в логічній послідовності.

“Відмінно“ A, B (90 – 100). Студент протягом семестру виявляв всебічні та глибокі знання навчально-програмного матеріалу з дисципліни «Візуальні комунікації», показав вміння вільно виконувати завдання, що передбачені

програмою, засвоїв основну та додаткову літературу, яка рекомендована програмою; проявив видатні творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв основні поняття дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності; постійно використовував допоміжну літературу; завдання лабораторних робіт виконані на високому рівні, має особистий характер та творчий підхід, взяв участь у конференції, обґрунтування впровадження інноваційних заходів викладено повно і в логічній послідовності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, курсовий проект (робота), практика	заліку
96-100	A	5 (відмінно)	зараховано
90-95	B		
75-89	C	4 (добре)	
66-74	D	3 (задовільно)	
60-65	E		
35-59 0-34	FX F	2 (незадовільно)	не зараховано

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1 Базова

1. Берінато С. Книга Хороші діаграми. Поради, інструменти та вправи для кращої візуалізації даних [Текст] / С. Берінато – К.: ArtHuss, 2022. – 288 с.
2. Даниленко, В. Я. Дизайн [Текст] / В. Я. Даниленко. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
3. Ромат Є. Маркетингові комунікації [Текст] / Є. Ромат – К.: Студцентр, 2022. – 336 с.

11.2 Допоміжна література

1. Берещак В Книга Комунікаційна стратегія в бізнесі. Як досягти максимуму в спілкуванні з аудиторією [Текст] / В. Берещак. – К.: YakaBoo Publishing, 2023. – 200 с.
2. Квіст-Сьоренсен О., Баструп Л. Візуальна колаборація [Текст] / О. Квіст-Сьоренсен, Л. Баструп – К.: Фабула, 2023. – 300 с.
3. Титаренко М. Комунікація від нуля. Есеї для Мані [Текст] / М. Титаренко – Л.: Видавництво Старого Лева, 2019. – 232 с.

11.3 Методичні вказівки до різних видів занять

1. Бокарева Ю.С. Візуальні комунікації: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалавра, спеціальність 186 - Видавництво та поліграфія [Електронний ресурс] / ХНУРЕ; розроб. Ю. С. Бокарева. – Харків, 2017. – 161 с. <https://catalogue.nure.ua/document=219702>
2. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Візуальні комунікації» для студентів спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» [Електронний ресурс] / Ю.С. Бокарева. – Харків: ХНУРЕ, 2024. – 37 с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Візуальні комунікації» для студентів спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» [Електронний ресурс] / Ю.С. Бокарева. – Харків: ХНУРЕ, 2024. – 52 с.